

КУЛЬТУРА В МИСЛЕННІ

Кажуть, нам потрібне критичне мислення.
Міф чи необхідність?

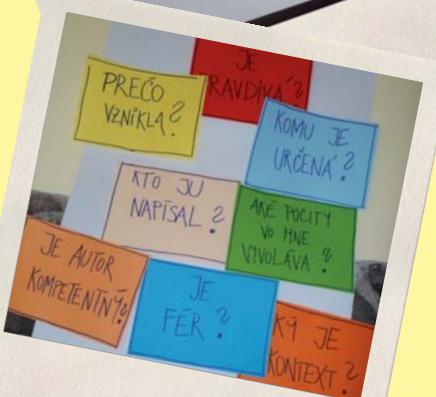
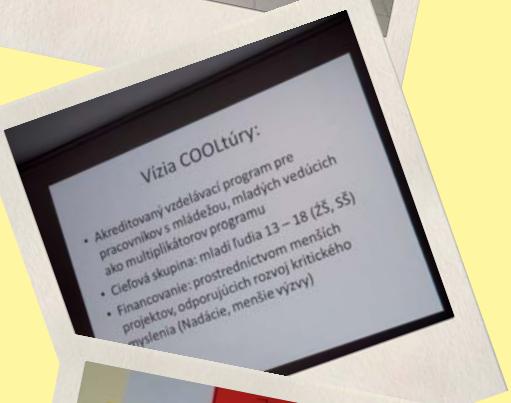
Якщо ви думаете, що молодих людей важко вразити, спробуйте розповісти їм пишні новини про те, як роми живуть як королі за наш рахунок. Але знаєте що, просто покажіть їм вміло відредаговану фотографію літньої жінки з серйозним виразом обличчя, але без зморшок, і напишіть шокуючий заголовок про жінку, яка не посміхалася 20 років, тому вона не мають зморшки.

Загалом, їх онлайн-соціальне життя настільки переплелося з реальним світом, що вони часто навіть не думають сумніватися в правдивості цієї інформації. Сучасні передові комунікаційні технології несуть стільки ж переваг, скільки й ризик. Є небагато інструментів, методів, простору, умов,... де молоді люди можуть навчитися і водночас переконатися, як їхні автори можуть вводити їх в оману через повідомлення, навіть маніпулювати їхньою думкою до такої міри, щоб підпорядковувати своє життя та ставлення до різних спотворених філософій.

Завдяки численним заходам, які ми проводимо з молоддю, ми відчуваємо потребу поговорити з ними про ці речі. Дізнайтесь, як вони це сприймають, з чим їм потрібно працювати та наскільки вони готові вірити фейковим новинам. Неформальна освіта, яка пропонує молодим людям безпечний і шанобливий простір для самовираження, є ідеальним інструментом для обговорення з ними цих крихких питань правди, напівправди та брехні.

„Мислення - це найважчча робота.
Мабуть, саме тому так мало хто думає.“
Генрі Форд

Культура мислення намагається говорити з молодими людьми конфіденційно й прямо. Покажіть їм можливі ризики некритичного отримання інформації, але особливо способи сприйняття критичного мислення та використання його в повсякденному житті. Ми намагалися підібрати та логічно поєднати такі заходи, які розважать молодь і водночас через них вони набудуть навичок приборканого мислення. За яких обставин була створена ця інформація? Хто автор? Що ховається між рядками, а що безпосередньо в них?

У швидкому темпі, в гарній атмосфері та в неформальній формі ми проходимо кілька годин, залишаючи позаду більш обізнану та сприйнятливу молодь та дорослих. Ми будемо раді, якщо ви надихнетесь, а ще краще, якщо ви захочете взяти участь у такому навчанні, а потім працювати з молоддю. Ось історія нашої КУЛЬТУРИ в думках...

zipcem

Для чого була створена CULTURE?

Хоча останнім часом було створено багато ініціатив, спрямованих на виховання критичного мислення дітей та молоді, тема радикалізму та екстремізму часто повторюється. Однак це лише результат відсутності базових навичок і критичного ставлення до будь-якої інформації, яку ми отримуємо. Як наслідок, молоді люди легко потрапляють під вплив, і цим зловживають щойно згадані групи людей, орієнтовані на ставлення, які потребують легко контролюваних прихильників.

Тому ми зосередилися на суті, вміючи критично дивитися на будь-яке повідомлення, незалежно від його змісту. Ми стикаємося з тим, як відсутність критичного мислення призводить не лише до створення згаданих екстремістських установок, але й до створення упереджень, залякування чи створення патологічних явищ у поведінці, таких як самоушкодження, розлади харчування чи інші речовини та ненаркотичні залежності.

І все це з простої причини: ми не шукаємо, чи справді це так, як нам повідомляють ЗМІ, часто достатньо професійно виглядаючого тексту, якісних фотографій або просто – достатньо переконливої кількості «лайків». Довірливий і комфортний мозок із задоволенням погоджується і відкладає інформацію у відділ "ОБЛАДНАНО". Інформація, яка зберігається таким чином, стає вкладеною, обробляється, і нам важко переконати, що вона насправді належить деякому. Часто в смітник.

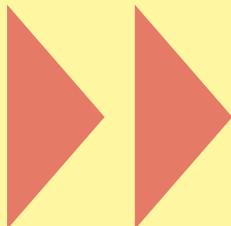
„Мислення, як і гра на скрипці чи фортепіано, вимагає щоденної практики.“

Чарлі Чаплін

Навіть слово **КРУТО** можна сприймати з різних точок зору. Що це означає для молоді? Мейнстрім чи унікальність? Бути **КРУТИМ** позитивним для них чи ні? І так починається дискусія про те, наскільки по-різному ми можемо сприймати одне.

Культура – це освітня програма, яка використовуватиметься в роботі з молоддю. Тому ми визначили такі освітні цілі:

МОЛОДІЖНИЙ ПРАЦІВНИК:

- молодіжний працівник має навички передачі компетенцій у сфері підтримки критичного мислення у молодих людей, він знає методи та техніки, що підтримують цю мету, і знає, як їх належним чином застосовувати в обраному середовищі, він знає, як оцінити діяльність у завершити навчання та пов'язати надані компетенції з практикою.

- Знає вплив некритичного мислення на суспільство та його розвиток

(під час читання, прослуховування, перегляду інформації розпізнає формулювання, які використовуються з метою поширення дезінформації, пропаганди, непрямих нападів на незахищені верстви населення, усвідомлює важливість перевірки інформації та її значення в суспільно-політичному контексті)

„Ми є результатом
нашого мислення.“

Будда

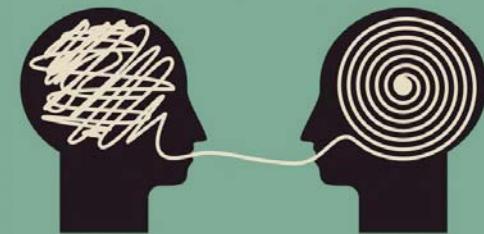
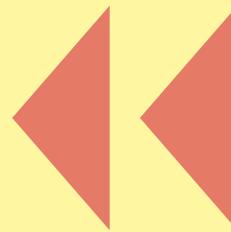
МОЛОДА ОСОБА:

- більш сприйнятливий до отриманої інформації, набуває навичок розрізняти їх, критично оцінювати зміст і перевіряти джерела, може прийняти позицію щодо теми, може пов'язати набуті компетенції з практикою та використовувати їх у повсякденному житті, при прийнятті рішень

- знає вплив некритичного мислення на суспільство та його розвиток

(під час читання, прослуховування, перегляду інформації розпізнає формулювання, які використовуються з метою поширення дезінформації, пропаганди, непрямих нападів на незахищенні верстви населення, усвідомлює важливість перевірки інформації та її значення в суспільно-політичному контексті)

Який вплив освіти на молодь як вторинну цільову групу?

Цільові групи навчання визначаються наступним чином:

Молодіжні працівники, молодіжні лідери, освітяни, лідери неформальних груп як основна цільова група.

ОСВІТА: програма не вимагає спеціальної освіти

ДОСВІД: учасник тренінгу має попередній досвід навчання молоді, має базові компетенції у неформальній освіті молоді, щоб він міг навчати молодь даної вікової групи після завершення тренінгу.

ПОТРЕБИ: потенційні учасники працюють у молодіжній організації, ведуть безпосередню діяльність з молоддю, або мають постійні молодіжні колективи, або співпрацюють зі школами, шкільними закладами чи неформальними групами молоді, насамперед самі реалізовують

освітні програми, і цей тип буде характеризуватися розширенням діяльності або доповненням уже існуючої проблеми, з якою вони працюють.

ВЧИТЕЛИ: вчителі громадянства, інформатики, етичної освіти, релігійної освіти, мови чи інших навчальних предметів, де вони можуть застосовувати цю освіту навіть під час формального навчального процесу. Вони зацікавлені у впровадженні елементів неформального у формальну освіту та знають, як адаптувати свій розклад уроків - для даної вікової групи молоді (13-18 років)

Відповідно до цих претензій і потреб буде встановлено підхід до учасників.

Якими сферами займається KULTÚRA?

Освіта ділиться на кілька боків, які йдуть один за одним. Привабливість теми допомагає нам підтримувати інтерес учасників, а відповідними заходами ми збережемо його до кінця.

1. Робота з інформацією:

Важливо з'ясувати рівень критичного мислення наших учасників. Будь то дорослі чи підлітки. Ось чому ми дивуємо їх на початку правдоподібною містифікацією і даємо їм трохи попітніти, аналізуючи її. Перевагою є те, що в Інтернеті повно відповідних матеріалів, які ми можемо використовувати в цих заходах. Ми дізнаємося, чи зможуть наші учасники визначити типові ознаки підозрілих повідомлень. Це вступне завдання чудово залучить вас у тему та пробудить інтерес. Ми рекомендуємо підкреслити щоденний ризик, який є результатом отримання таких повідомлень.

МИ БУДЕМО ВИКОРИСТОВУВАТИ НЕФОРМАЛЬНІ МЕТОДИ:

айсбрейкінг, лекція, презентація, мозковий штурм, дискусія, робота в групах

2. ЯК правильно читати новини?

Мета цього блоку – пояснити учасникам основні терміни, з якими ми зустрічаємось у цій темі. До них належать **МІСТИФІКАЦІЯ, ДЕЗІНФОРМАЦІЯ, МАНІПУЛЯЦІЯ, ЗМОВА, ПРОПАГАНДА**. У конкретних випадках ми пояснимо, як правильно задавати запитання, на що важливо звертати увагу та які типові ознаки підозрілих повідомлень. Ми будемо підходити до цього питання через конкретні заходи, зосереджені на аналізі новин. У цьому нам і дорослим допоможе праця німецького філософа **ГАНСА ГЕОРГА ГАДАМЕРА**, який стверджував, що кожне повідомлення складається з чотирьох частин, чітко відображені у квадраті. Для молодших вікових груп ми можемо спростити це завдання, ставлячи запитання без квадрата Гадамера. Ми багато переплітаємо теорію з практичною діяльністю, учасники працюють у групах, аналізують заздалегідь підготовлені доповіді відповідно до процедур, про які ми говорили раніше. Ми використовуємо лише реальні приклади з онлайн-середовища, а тему можемо адаптувати відповідно до групи, з якою працюємо. Закінчимо цей блок коротким викладом теми, представимо конспірологічні медіа, узагальнимо інструкції, як критично сприймати новини, у кілька зрозумілих блоків.

3. Стереотипи та упередження як результат некритичного сприйняття інформації

В останній тематичній частині програми ми зупинимося на зв'язку між відсутністю критичного мислення та формуванням стереотипів у мисленні. Учасники зрозуміють, як легко без достатньої інформації про новини, які ми читасмо, скотитися до упереджень і створити спотворене ставлення до даної теми. Важливим моментом у цій темі є радикалізм і екстремізм серед молоді, співчуття групам, які опосередковано підтримують цей «ізм» і популістське приниження різних груп населення. Використовуючи відповідні приклади та те, як ми аналізували інші повідомлення в попередніх темах, ми покажемо, що і в цьому випадку здатність критично мислити, а не сліпо довіряти всьому, з чим погоджуються інші, відіграє важливу роль. Ми залишаємо багато місця для обговорення та вітаємо додаткові пропозиції щодо діяльності на цю тему. Навчання кожні вихідні з молодіжними працівниками та молодими людьми з різним досвідом є перевагою та джерелом подальших прикладів гарної практики.

Сьогодні ми зустрічаємося з освітою в галузі прав людини в багатьох формах. Ми не хочемо зосереджувати культуру прямо на питанні упереджень, але ми хочемо вказати на прямий зв'язок із необхідністю освіти та навчання у сфері критичного мислення. Тому заходи, вибрані в цьому розділі, також зосереджені на опосередкованій, неточної передачі інформації в контексті міжособистісних стосунків, вказуючи особливо на ті групи людей, які найчастіше стають жертвами соціальних упереджень.

Наприкінці зустрічі ми перевіримо, наскільки добре учасники зрозуміли тему та як вони можуть її застосувати за допомогою практичної вікторини/тесту.

I яка реакція наших учасників?

„Зміст тренінгу дуже добре структурований, він проходить гладко, вправи та теми є конкретними, практичними та стимулюючими. Програма продуктивна, добре продумана, тема актуальна та важлива, її можна розділити на менші одини“

ФІЛІП 20 років

„Самі заходи є ігровими, надихаючими та придатними для роботи з молоддю, доречно та спеціально підібрані для окремих тем. На тренінгу були присутні як молодіжні працівники, так і молоді люди (молоді лідери), які обидві групи високо оцінили за доповнення одна одної у сприйнятті та способі мислення“

Габіка, молодіжний працівник

Молоді люди, які згодом були учасниками вже реалізованої освітньої програми, дуже вітали тему, ігрові дії та особливо безпечний простір та інтерес до їхніх думок. Їм подобалося позашкільне середовище, найбільше їх цікавили рольові ігри, де їм було цікаво грати всі ролі. Концепції та вся філософія демагогії не були для них новими, але вони мали лише середні знання про це і майже не мали навичок критичного мислення. Вони охоче довіряли сфабрикованим, фальшивим новинам, спрямованим на формування негативного ставлення до окремих груп населення. Після практичних занять вони виявили зацікавленість глибше проникнути в тему та відкрити нові ресурси.

Бачення КУЛЬТУРИ:

Перевірена та адаптована до потреб цільової групи освітня програма KULTúra v myšlení є акредитованою програмою, випускники якої отримують сертифікат Міністерства освіти, науки, досліджень та спорту Словачької Республіки. За відгуками перших учасників тренінгу, ми бачимо в Культурі великий потенціал. Якось ми всі знаємо, що означають ці терміни, що таке критичне мислення та навіщо воно потрібне. Але після активних вихідних, насичених заходами, дискусіями та інформацією, ми завжди знаходимо багато нових концепцій, контекстів і ресурсів, які відкривають нам більше дверей для критичного мислення, і особливо відкривають їх для молоді. Навчання є відкритим і публічним.

Ми є головною організацією для організацій, що надають інформаційні та консультивативні послуги для молоді. Тому ми хочемо підтримувати критичне мислення, достовірну та перевірену інформацію та її джерела. Ми прагнемо працювати з персоналом шкільних закладів, центрів дозвілля та шкіл-інтернатів, адаптуючи освітню програму до їхніх потреб і згодом розширюючи її.

Дякуємо за співпрацю наступним організаціям:

КУЛЬТУРА В МИСЛЕННІ:

Асоціація інформаційно-консультаційних центрів для молоді (ZIPCeM)

Юридична адреса: M. Falešníka 6, Prievidza, 971 01

Контакт:

Юліана Мартінкова

Tel: +421 918 763 233

E-mail: sekretariat@zipcem.sk

www.zipcem.sk

**Якщо вас цікавить навчання за програмою КУЛЬТУРА В МИСЛЕННІ,
ви можете зв'язатися з нами**

Združenie Informačných a poradenských
centier mladých

Stojíme za vami.

ZIPCeM, M. Falešníka 6, 971 01 Prievidza

IČO: 17061334 / DIČ: 2021679330

Mobil: +421 918 763 233

E-mail: sekretariat@zipcem.sk

Web: www.zipcem.sk / FB: [www.fb.com/icmmladym](https://www.facebook.com/icmmladym)

Využi šancu byť informovaný!

